

מישיבת תבש

מעייני חיזוק וגאמונדה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

לנו וחי נאמן
קול "אודיע אמונת"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

קרבנה
אל נפשי

שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א
נפשי
בשאלתי

משפטים אחר קבלת התורה

פלא-יועץ (אות 'ערך'): "הנה כל עניני עבודת ה' בעו הערכה [להעריך ולחשב היטב איך להתנהג בעשיית המצוה] איזו היא דרך ישרה שלא יצא שכרו בהפסדו, כגון העומדים בבית ה' בלילות, יראו אם יכולים לעמוד שלא תחטפם שינה בקריאת שמע ותפילה, ואם אח"כ לא ישן ביום, יבא לישן בערבית ובברכת המזון, שאז נמצא שההפסד יתר מאד על השבח", ע"כ.

בכל דבר ובכל עשייה, אפילו שהיא של מצוה, צריך להקדים לה "משפט" - האם יוכל לבצע אותה וגם לעמוד בה או לא. האם יוכל להתפלל, לקרוא ק"ש וללמוד, אם לאו. האם לאחר שיהיה ער כל הלילה בעבודת ה' לא יישן בבוקר עם התפילין באמצע תפילתו... וכנהג רבות. כל עניני עבודת השי"ת צריכים הערכה, כל דבר זקוק למשפט. והוא כמימרת רבי אלעזר (שמות (שמות רבה): "כל התורה תלויה במשפט"...

כאשר האדם מתנהג באופן זה, שמכלכל דבריו במשפט, ע"י שבוחן ומחשב כל פרט במעשיו שיהיה כראוי, הרי הוא זוכה שנעשה וחוה מיושב יותר וממילא יש לו פחות בלבולי הדעת בתפילתו (ע"פ ליק"מ סי' ב)...

אמרת היום לאברך שהיה אצלי, שאנשים חושבים שמותר להם לפגוע בילדיהם, אך יש לדעת שאם פגעתי בו והוא נפגע מבלי להבין את המסר החינוכי הרי עוברים בזה על לאו של 'לא תנונו איש את עמיתו'. אדם שחושב שמותר לו לפגוע באשתו - שהרי היא אשתו - עליו לדעת שהוא עובר בזה על דאורייתא של 'לא תנונו איש את עמיתו'...

על גודל חיוניות מידת המשפט בכל הנהגות התורה הקדושה, מצינו מדרש מפורש (שמו"ר ל ט'): "אמר רבי אלעזר, כל התורה תלויה במשפט, לכך נתן הקב"ה דינין אחר עשרת הדברות", ע"כ. כלומר שפרשת משפטים [פרשת הדינים והמשפטים שבין אדם לחברו] באה אחר פרשת יתרו שכתובים בה עשרת הדברות הכוללים את כל התורה כולה, ללמדנו שכשם שיש דינים ומשפטים בעניינים שבין אדם לחברו, כך יש בחינת משפט בכל דרכי התורה הקדושה, הן בדברים שבין אדם למקום והן בדברים שבין אדם לעצמו, ככולם צריך להתנהג ע"פ משפט, שכל הנהגותיו יהיו שקולים ומדודים בישוב הדעת נכון" (דרך כוכב, תו' ב' שיעור ה, ע"ש ביאור הענין בארוכה).

כל כולו חסד, מאז מכיר הוא את עצמו תאוותו ושאיפתו הם אך להשפיע טוב לכל, לא משנה מי ומה, העיקר להשפיע.

לא פלא שבכל מקום אשר דבר באו הגיע, נהרו אליו מכל קצוות העם נצרכים ואנשי מעשה, וגם הילדים כמובן שהם הראשונים המגלים את מקור השפע הבלתי פוסק, ובאים בהמוניהם לקבל שפע מעדנים וממתקים ככל אשר ישאל לבם.

ההורים שברגע הראשון לא הבינו מהיכן צצו לפתע כל צבעי הקשת על פני ובגדי ילדיהם, חששו לרגע אולי ושמא פשטו הם את ידיהם באשר לא להם, אך גם משוכחו לדעת מי הוא המשפיע החדש והבלתי פוסק, לא נחה דעתם, חששו הם היטב ממבחן התוצאה של ההשפעות הנפלאות הללו הבאים מטוב לב חסד גבולות, אשר במקדם או במאוחר יורגש הענין בהתנהגותם הבלתי מוסרית, בבריאותם וכמובן בשיניהם השבורות של הילדים אסירי התורה לבעל החסד שפתח לפנייהם את שערי השפע.

מקרה זה הנראה כיצא דופן, הינו דוגמא לפעולות רבות אותם עלולים אנו כבני אדם לעשות בכוונות טובות ונעלות, אך מבלי לשפוט את נכון את התוצאות. וכדוגמת "הרחמן" שבמקום לזון את התינוק בן השנה בחלב יציעו לפניו מנת בשר, וכי יעלה על הדעת שפעולה זו שתוצאותיה חנק ל"ע תיקרא רחמנות.

לעומת זאת מוצאים אנו לפעמים גם את ההיפך, פעולות הנראות כהיפך הרחמנות שתוצאותיהן נעלות, וכדוגמת המעשה המובא בירושלמי על אותו יהודי שהטחין את אביו בריחיים ונחל חייו עולם הבא, כאשר בפעולה זו הציל את אביו מעבודת המלך המפרקת;

"וזהו כלל גדול חשוב ויסודי בחיי כל איש מישראל - שיחשב היטב את אורחותיו; את עצם תוכן מעשיו לכל פרטיהם ודקדוקיהם, שיעיין בהם היטב אם ישר פעלו אם לאו, וגם יחשב ויעריך את התוצאה של כל דבר שמא עלול לצאת ממנה מכשול. וכדברים האלו מובא בספר

• שאלה • מה העצה לזכות לבנים יראים ושלמים, מלבד תפילה?

תשובה: להתנהג בעצמו בקדושה, התנהגות האב והאם הינם לימוד גדול לילדים. לימוד גדול מאד. ואם חלילה להיפך, לא מועיל שום דיבור. כשהילדים רואים את האב והאם מוותרים זה לזה, ומתנהגים במידות טובות ובהנהגות ישרות, וכשבא עני או לב נשבר האב מקבלו במאור פנים ומחיה ומחזק אותו, וגם נותן לו מעות לצדקה, זהו לימוד גדול מאד. כמו כן כשהילדים רואים שבכל עת שיש לאב זמן פנוי הרי הוא עוסק בתורה, ואומר תהילים, זהו הלימוד הגדול ביותר לילדים.

• שאלה • בתהלים בפסוקים שדוד המע"ה משבח עצמו כמו "שמרה נפשי כי חסיד אני", מובא מרביה"ק לכוון על הנקודת חסיד שיש בי. איך אפשר להתחבר לזה כשאדם רואה שהוא במצב שפל מאוד?

יש להכיר בעצם המציאות שמהות היהודי היא "טוב" וההרגש בזה מגיע לאחר מכן. כי אכן כל יהודי רוצה להיות ערליכער איד, איפה יש יהודי שאינו חפץ להיות ערליכער איד, אדרבא כל יהודי שאינו כל כך ערליכער איד זה איכפת לו, זה בדוק ומנוסה. ולמה זה איכפת לו, כי הוא רוצה להיות קרוב להשי"ת. ולכן עלינו להשתמש עם נקודת ה"יהודי" שבקרבנו להתחזק על ידה ולהתקרב להשי"ת.

לא כדאי לחיות אם מורד ח"ו בבורא

מתוך שיחה לחבורת 'אודיע אמונתך' - שובבי"ם תשפ"ה - ח"א

המשא, יכולים לשאת הרבה יותר ממה ששתי אנשים נושאים כל אחד בפני עצמו, כמו כן הוא גם ברוחניות.

בימינו שורר קרירות נוראה בעולם, איך אפשר לשמור על יראת שמים?

האמת שכבר אמרתי הרבה פעמים שהאדם צריך להתרגל לעבוד את השי"ת בקרירות [שיהיה מוכן לעבוד את השי"ת גם בלי מוחין והרגשים דקדושה], חק ולא יעבור, כן מרגיש, לא מרגיש. צריך להתבטל. כי אנו נמצאים בעולם הפירוד, צריך להתבטל להשי"ת.

אבל למעשה איך יכולין להתחזק בה?

על זאת צוה רבינו להתחדש בכל יום ויום מחדש, וזה ממש ככה, כשאדם מתחדש הוא מקבל הקדמות רבות חדשות, וליום מחר הוא מתחדש עוד פעם והוא כבר איש אחר לגמרי, ולכן צריך לעבוד את ה' גם מתוך קרירות, בלי שום הבנה. כי כשאני יודע שפלוגי מוליק אותי בדרך הנכונה אף שאינני רואה מאומה. זהו הדרך הישרה שקבלנו מאבותינו עד משה רבינו, זהו האמת האמיתי.

ומה שנדמה לנו ריחוק ודברים אחרים, זהו משום שאנו נמצאים בעולם הפירוד. אבל האמת הוא שאנחנו באחדות, ויש לנו השגות גבוהות, אלא שעברנו הרבה גלויות ונפל בנו פירוד [הן בין האדם להשי"ת וכתוצאה מכך גם בין אדם לחברו כי קוב"ה וישראל חד], לכן כשאני רק אוהב יהודי, אני כבר מתעלה למדרגה נפלאה מאד, כי כולנו אחד, ובכך האהבה לחבירו אני מחדש את ההתחדשות שלי איתו ביחד.

ומה יעשה כשמשתדל להתחזק, ואעפ"כ יש לו רידות, איך לא יתייאש?

הקושיות האלה הם הגלות בעצמו. כשאדם נמצא בגלות נדמה לו שאיננו קרוב להשי"ת. הגלות גורם מחשבות מסובכות שאלה. ולכן עלינו ללכת אחר מה שקבלנו מאבותינו, כן מרגיש או לא מרגיש, זה האמת... כשיודעים את זה ומתקשרים עם עוד חברים ביחד, כך זוכים להיות יהודי.

עלינו להזהר שלא ליתן להכניס בלב מחשבות פסולות של אפיקורסות, ואם קשה, אני מתקשר עם האמונה של הרבי שלי, אני מתקשר עם האמונה של החבר שלי.

תמידין כסדרן אנו זוכים לשמוע ששמירת הקדושה צריך להיות במסירות נפש, הבחורים שואלים איך אפשר לדרוש זאת בזמנים שלנו בדור כה חלוש?

יהודי מבין זאת היטב. כשאומרים ליהודי את האמת, הוא מבין.

מסירות נפש הכונה שלפעמים הנסיון קשה כ"כ, שנדמה לו שהוא ימות, נו, יהרג ואל יעבור. לפעמים זה באמת כ"כ קשה כאילו צריך להרוג את עצמו כדי שלא לחטוא, טוב, יהרג ואל יעבור. כל יהודי יכול לעשות זאת.

וכשמתרגלים כך כמה וכמה פעמים, אח"כ יהיה לו הרבה יותר קל.

ואדרבה, אשרינו שאנו יודעים מהסוד הזה שצריך להתנהג בטהרה, וכך אנו קרובים להשי"ת, מי יודע מהסוד הגדול הזה שכמה שאדם יותר קדוש, זוכה יותר להשראת השכינה וקרבת השי"ת, ומצליח יותר מהתורה, מי יודע מהסוד הזה אם לא אנחנו בלבד, אשרינו מה טוב חלקינו.

'יהרג ואל יעבור', זה נקרא יהודי, זה הפירוש יהודי, לא צריך לחיות ולא כדאי לחיות אם הוא מורד ח"ו בבורא העולם, זהו האמת. זהו האמת נמצא בכל לב יהודי. ובוודאי כשמסתובבים בין יהודים זה מתחזק יותר, ומכל שכן כשהולכים ביחד בעבודת ה', שתי אנשים כשרים זה שווים כערך חמשה אנשים כשרים, זה כח גדול מאד, כי בשורש אנחנו באמת אחד, 'בני בכורי ישראל', הקב"ה מנה את בני ישראל, וכשמסתובבים בתורה ותפילה, הרי זה חיבור אמיתי להיות כאחד, ומקבלים כוחות כמו יותר ויותר אנשים. כי האחדות הוא דבר אמיתי ממש, אדרבה מה שנדמה שאין אחדות זה רק משל, האמת האמיתית הוא שאנחנו באחדות. בני בכורי ישראל.

זהו שכתב האריז"ל שמי שאוהב איש כשר זוכה לקדושת המצוות שלו, וקודם התפילה שאדם רואה בעצמו כל כך הרבה חסרונות, איך יזכה לקבלת התפילות, ע"י שאוהב איש כשר, ומתקשר עם כל ישראל, יש ערך אחר לגמרי להתפילה שלו, כאילו התפללו כל ישראל ביחד, או כמו שיהודי אחד שהוא כלול מאלפי אנשים כאחד, עומד ומתפלל. ברוך השם שאנו יודעים מהענין הזה.

כידוע שמשא כבד שאדם אחד קשה לו מאד לשאתו, אך כששניים ביחד נושאים

אשר תשים לפניך

שינוי בתחילת מסכת אבות "משה קיבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לקנים, וקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה". ומבארים המפרשים את שינוי הלשון, שפעם נאמר 'מסרוה' ופעם נאמר סתם, ללא 'מסרוה'. שמשו רבנו קיבל תורה הרבה, וכמ"ש (שמות כד, י) "ואתנה לך את לחות האבן התורה והמצוה אשר כתבתי להורותם", ואמרו חז"ל (ברכות ה): "תורה" זה מקרא, 'והמצוה' זה משנה, שקיבל שש מאות סדרי משנה, 'אשר כתבתי' זה נביאים וכתובים, 'להורותם' זה גמרא, 'ועליהם ככל הדברים' - כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ועתיד לומר לרבו, הכל נאמר למשה מסיני, ע"כ.

הבה ונתבונן בריבוי העצום של תורה שקיבל משה רבינו מפני הגבורה, כי מלבד הקדושה עצמה שקיבל, קיבל גם את כל הדרשות וכל הדינים. ובתוספות כתבו, שהשי"ת הראה למשה רבינו כל ענין איך שאפשר ללמדו במי"ט פנים. כמו כן קיבל את כל דרכי הלימוד של כל הדורות, דרך הלימוד של התנאים והאמוראים, של רבנן סבוראי וגאונים, ראשונים ואחרונים, ועד לדרך הלימוד שלנו כהיום הזה, הכל קיבל משה מסיני (עיי' תוס' נדרים לח ע"א ד"ה אלא וכ"ו).

ועל כל אלו נאמר "ומסרה ליהושע" הלשון 'מסרה' (ולא לשון קבלה) ביאורה - בכח, שנמסר לו הכל, אפילו למעלה מיכולתו, כי יהושע לא היה בכוחו לקבל כ"כ הרבה תורה, ובעל כרחו מסר לו משה התורה, ואצל יהושע וקנים כבר לא נאמר לשון מסירה שהיא בכח - לפי שהיו רבים, קיבל כל אחד חלק בתורה כפי יכולתו, ולכן לא נאמר בהם 'מסרוה', כי כולם יחד קבלוה והתחלקו בה. וכן הוא אצל הנביאים.

אבל אצל אנשי כנסת הגדולה, שבוטחם כבר התחיל חלישות הדורות, לכן על אף שהיו רבים, נאמר 'מסרוה'. וענין 'מסרוה' נמשך עד לימינו אנו, שכל מה שאנו מקבלים הוא בבחי' 'מסרוה'.

(הכנה לחג השבועות שנת תשס"ה לפ"ק)

ויקה משה את חצי הדם וגו'

איאתא בספספ"ק עבודת ישראל להמגיד מקאונץ עה"פ בסוף פרשת משפטים (ד, טו) ויקח משה את חצי הדם וישם באגנות וחצי הדם זרק על המזבח, ופירש רש"י 'מי חלקו בא מלאך וחלקו'. ולכאורה תמוה דמאי ענין החלוקה דייקא לחצאין ומאי נפק מינה אם יהיה איות חלק מרובה מחבירו עד שהיה צריך המלאך לבא ולחלקו. ועוד קשה דלא מצינו כן בשאר מצוות שצריך שהיה מחולק בדיוק דלא ניתנה תורה למלאכי השרת, ומיישב, שהקב"ה בא להראות לנו את גודל אהבתו לכלל ישראל שחשב בעיניו החצי שלנו ששם באגנות להזות על כלל ישראל בדיוק כמו החצי שלו שזרק על המזבח, דאנו אחד ממש עם השי"ת, כביכול "איין נפש און איין בלוטן" ["נפש אחד ודם אחד"].

לפי שאכן ע"י עונותיו הגדולה של הקב"ה ואהבתו הגדולה לכלל ישראל חפץ השי"ת במעשיו הישירים שאנו עושים בתמימות ובפשיטות. והקב"ה ברא את העולם באופן שרק על ידינו ולא זולתנו יגיע העולם לתיקונו, ורק על ידינו נעשה כל התיקונים הגדולים בכל העולמות כולם, ובוה השי"ת מחשיב אותנו כשותפים שווים כביכול.

(צפרא דשבתא פרשת קרח תשע"ג)

תענוג המנצה

הקדמה (ג) שהמיתה היא פירוד הנובעת מחמת ריחוק האדם מהשי"ת, ועל כן אם האדם זוכה להיות מחובר ואחוז בהשי"ת בקדושת הברית אין לו שום צד פירוד וריחוק מהשי"ת בין בחייו ובין לאחר הסתלקותו - תמיד הוא קשור ואחוז בהשי"ת בקשר איתן שלא ינתק, תמיד הוא במדרגת חי ורק נדמה כאילו הוא מת, כי באמת הוא חי לנצח ורק מחמת שאנחנו בעולם של הסתרה ודמיון נדמה לנו כאילו הוא מת, וכמו שאמרו חז"ל "יעקב אבינו לא מת" (תענית ה:), ופירש רש"י "סבורים היו שמת", וכך זכו כל הצדיקים - כל אחד לפי אחיזתו במידה זו, להיות חיים וקיימים לעד.

ולעומת זאת מי שלא שמר את עצמו כראוי בפגם זה מעורר על עצמו את אש הגהינום ממש, כמובא בזה"ק (תרומה רג:) שבשעה שתפטו חז"ל את יצרא דעריות וביטלו אותו כבה אש של גהינום, כי אש זה מבעיר את כל הדינים 'דאס צינדט אן אלע דינים רחמנא ליצלן'.

קנייני נצח בעולם של שוא

והנה כמו שנתבאר - בלבול זה (בין טוב לרע) הוא טבע העולם. מחטא אדם הראשון ואילך מקיים השי"ת את העולם באופן שהוא מבולבל מאד וכל רגע מעורב טוב ורע. לכן העצה לעמוד איתן מול תערובת זו היא לעצור בכל יום באמצע מרוצת החיים ושטף מים הזידונים של העולם הזה ולחשוב את חשבוננו של עולם, לחקוק שוב בזכרוננו את חיי העולם הבא, לשנן שוב שהעולם הוא שוא, ומרמה את האדם בשוא בלי הרף, וכמו שהתפלל דוד המלך ע"ה 'העבר עיני מראות שוא' (תהלים קיט, ל:), 'דער וועלט איז א שוא' ולכן צריך זכירה אחר זכירה בכל יום ובכל שעה, להזכר בכל יום מחדש מעלמא דאתי.

כמובא בדברי רבינו (ליקו"מ סי' נד) שצריך לשמור מאד את מחשבתו לזכור מעלמא דאתי, לעמוד בכל יום בינו לבין קונו לזכור שיש עוד עולם ואנחנו הולכים ומתקרבים אליו בכל עת. לזכור שאיננו כאן אלא בניסיעה ארוכה, 'נאר זיך נישט. נאר זיך נישט', 'פארקויף נישט דעם אויבערשטן פאר קיין שמוץ רחמנא ליצלן, געדיינק וואס דו האסט צו טאהן אוף דער וועלט. נעם זיך א זאך וואס וועט דיר מאכן גליקלאך לעולמי עד ולנצח נצחים' - אל תמכור את השי"ת תמורת טיגופת רח"ל, זכור מה תפקידך בעולם, קח לך דבר שיעשה אותך מאושר לנצח.

(מתוך קונטרס "אודיע אמונתך" שובבי"ם תשפ"ה)

ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד, שנאמר 'בהתהלךך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך' בהתהלךך תנחה אותך - בעולם הזה, בשכבך תשמור עליך - בקבר, והקיצות היא תשיחך - לעולם הבא.

כלומר, מי שחי חיים של תורה וקדושה, של הליכה בנועם ה', חיים שהם הכנה והליכה לקראת התכלית הנצחית, אי החיים שלו הם אחרים לגמרי, הסתלקותו היא הסתלקות אחרת לגמרי, השכיבה בקבר היא אחרת לגמרי, והקימה לעתיד לבוא היא אחרת לגמרי, 'עס איז א אנדער לעבן, עס איז א אנדער שטארבן, און עס איז א אנדער אופשטיין...', כששומר הברית נכנס לקברו הרי הוא שוכב במקום נעים כל כך, כל השדן והליילן יראים מפניו בהיותו חתום בחותם ברית קודש, 'ס'איז דאך א גן עדן, אשרי לו.

” לעצור בכל יום באמצע מרוצת החיים ושטף מים הזידונים של העולם הזה ולחשוב חשבוננו של עולם

שומר הברית אין לו שייכות למיתה

ראה מה שלמדונו חז"ל (כתובות קג) שלאחר הסתלקותו של רבי יהודה הנשיא היה יורד בכל שבת לבוש בגדי המדות ומוציא את בני ביתו בקידוש היום, והקשו המפרשים איך הוציא ידי חובת קידוש את אנשי ביתו, והרי מת פטור מכל המצוות והפטור מן המצוה אינו מוציא אחרים ידי חובתם, ותירץ בספר חסידים (סי' אקכט ובברית עולם לחיד"א שם) שהצדיקים היורדים לעולם הם יורדים בלבושיהם הגשמיים כמו אנשים חיים, ולכן הם חייבים בכל המצוות. וביאור הענין הוא בזה שאמר רבי יהודה הנשיא קודם הסתלקותו 'רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שגיעתי בעשר אצבעותי בתורה ולא נהניתי אפילו באצבע קטנה, יהי רצון מלפניך שיהא שלום במנוחתתי, ואכן מיד יצאה בת קול ואמר 'בא שלום יגוהו על משכבותם, ואיתא מהמגיד הגדול ממעוריש (תורת המגיד כתובות שם) שאמר כן כלפי תאוה זו - שלא נהנה בה מהעולם מאומה, ולכן זכה לנוח על משכבו בשלום מופלג שזכה עד שגם לאחר הסתלקותו היה כמו חי ממש.

וטעם הדבר, כי איתא מהארז"ל (שער הגלגלים

להתחבר לעצם הטוב

כמה יפה ונעים כשזוכר האדם מהשי"ת, הרי אין לשער את גודל התענוג שיש לו כשמתגבר על הסתות היצר ומדבק את עצמו באור האמת, כמובא שהשי"ת הוא 'עצם אור האמת' ו'עצם הטוב'. ועל אחת כמה וכמה ביתרון האור מן החושך, כשהאדם עומד מתוך הבלבולים של הסטרא אחרא ושם מתחזק לדבק את מחשבתו בנועם זיו השכינה ולהימלט מנסיונות היצר אל 'קרבת אלהים לי טוב', כי בזה הוא נאחז ונדבק בהשי"ת שהוא עצם הטוב שאין לשער, 'ווייל עצם האמת איז דער בורא עולם. דער עצם הטוב איז דער בורא עולם. מען איז נכלל אין דעם אויבערשטער אליין. אין נועם זיו השכינה'.

מה טוב חלקו וגורלו של הבחור להפנות עורף לפיתוי היצר ולבחור ב'קרבת אלהים לי טוב', לבלות בקדושה את עשרות השנים שירד בהם לעולם הגשמי ולהשתמש בהם להתקרב להשי"ת. כל נקודה של קיום התורה, של קיום המצוות, של סור מרע, כל התקרבות לה, הם אמת ויציב ונכון וקיים לעד, ולעומתם כל הבלי העולם שאינם נעשים בהכנה נכונה כדי לגלות את כבוד שמים ולעשות מהם נחת רוח להשי"ת - אין בהם כלום ולא ישאו מאומה בעמלם 'און הלואי גארנישט, עס איז דאך נאך ערגער ווי גארנישט...!'

לשכב בקבר מתוך תענוג

ולא די לו ליצר הרע שמטמט את לבו בזה העולם אלא שבסופו של דבר הוא עצמו ממית אותו, ועולה ומקטרג עליו לדנונו ביסורים בעולם הבא, כמובא בתיקוני זוהר (תיקון ג' מ"א תיקונים אחרונים) שהקליפה של פגם הברית שוחקת מאותם חסרי דעת ההולכים אחריה, ומראה להם פנים שוחקות בעולם הזה ובעשרו, אבל אחר כך היא הורגת אותם 'חייבת בהון בעותרא בהאי עלמא ולבתר קטילת בהון, ואמאי אתקריאו רביי בגין דלית בהון דעת לאשתובא מגי' (תיקוני זוהר שם: והיינו שהקלי' מושכת בני אדם אל התאוות של זה העולם ואח"כ הורגת אותם, ולמה הם נקראים תינוקות, כי אין בהם דעת להישמר ממנה).

כי כשהאדם נופל לרשת קליפה זו נדמה לו שיש לו איזה מציאות של הנאה בעולם הזה, איזה תאוה, איזה הנאה, ורק כשעוצם את עיניו ונכנס לשאול קברו או הוא מבין איך נפל בפח שטמנה לו הסטרא אחרא, ואת גודל הנוק שעשה לנפשו בכל פסיעה ופסיעה שפסע בדרכי היצר רח"ל.

ולעומת זאת אם התאכזר על גופו כראוי, מלווה אותו שמירה זו בזה ובבא עד השכיבה בקבר ממש, כמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ו מ"ט) 'בשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף

עזוב תעזוב עמוי

ביה אור ליום בי ה' ניסן תשכ"ט פעה"ק ירושלים ת"ו בב"א

לחבר כשהוא נופל ח"ו, עוזבים אותו?

אולי כבר כתבתי לך שר' נחמן היה חולה... ועשו לו ניתוח, ואחר ניתוח כזה (של שבר) צריכים זהירות גדול שלא ינתק ח"ו בחזרה, ומה עשה אבי (שליט"א) [זצ"ל], לקח שני ספסלים בבית הכנסת בקטמון, ושם עליהם מצעות וכלי מיטה, והשכיב את ר' נחמן עליהם, ושלושה שבועות רצופים סידר לו אבי והגיש לפניו כל מיני אוכל ומטעמים, ערב ובוקר וצהריים, ולא עזב אותו לירד עד שראה ששב לאיתנו, והניתוח על בני מייעו נתרדקו ונתחזקו ושב לאיתנו...

יש לציין כי לר' נחמן לא היה לו בנים עד אז, ותיכף אחר זה, לפקודת השנה ילד בן זכר. ותיכף כשנולד הבן הראשון כשבישר את הבשורה לחמיו רבי אהרן, הלך הלה מיד לאבי לבשר לו לראשונה, כי הרגיש שבגלל הטיפול המסור והנכון של אבי עמו בעת חליו נפקד ר' נחמן בורע של קיימא. המעשה הזה הי' לפני שלש עשרה שנים בערך.

מזהרנ"ת ז"ל שמע מרבינו שרצונו שאיש ישראל יהי לו חדר מיוחד לעבודת הבורא (שיחות הר"ן אות עדר), ועל דבר רבינו היתה לו מסירת נפש כידוע, וכשרצה לקיים את זה התבונן כמה ביטול זמן ובלבולי הדעת יהי לו עד שיבנה לו חדר מיוחד, לכן חדל מזה. אולם כדי לקיים את דברי רבינו ז"ל, ע"ז התפלל תמיד להשי"ת שיזכה לזה שיהי לו חדר מיוחד לעבודת השי"ת. ויש מכתב ממהרנ"ת שכותב לבנו שיראה איך שאין תפילה חוזרת ריקם, וכותב לו; ראה שתמיד התפללתי ע"ז וכמעט שנתייאשתי מזה, וראה כי עתה בונים לי חדר מיוחד ומפואר לעבודת ה' ולסידור הכתבים וכו'.

הדו"ש וטובתך
יעקב מאיר שכטער

לחברי ידיד נפשי ולבבי האברך היקר... שליט"א עם כל משפחתו היקרים יחיו ויתענגו על רוב עוז ושולם

הגיעני היום מכתבך עם סדר החלוקה, שבל"ג אשתדל לחלק בהקדם האפשרי... ובזכות הצדקה לא"י תזכה לחזות בנועים ה' ולבקר בהיכליו - ס"ת תרומה, כמובא בלקו"מ (ח"ב סי' ע"א) שמדבר שם מענין צדקה לא"י, ע"ש.

במכתבי שכתבתי לך מול טוב על הולדת בתך היקרה נחמה תחי', מדומה לי שהשבתך ע"ד... הי"ו בכמה מיני לשונות, שעליך מוטל המצוה לחזקו ולשמחו ולעודדו לא באופן ישיר כי אם בעקיפין, שהוא לא ירגיש כוונתך, כתוב לי אם הגיע לך המכתב ההוא.

ודע שמן השמים הומיניו לך המצוה הזו, ולא יהא דבר זה קל בעיניך כי מה הבדל יש אם אחד חולה או עני וצריכים להצילו, או אחד התגבר עליו מדת העצבות יותר מדי, וטבע העצבות שמחליש את כח השכלי ומכביד את העול המוטל עליו כפל כפלים ממה שהוא, ומייאשו ושוברו ורצצו, בבחינה האמורה בגמרא (עירובין דף מא ע"ב) רוח רעה מעבירה את האדם מדעתו ומדעת קונו, רחמנא ליצלן.

לעניות דעתי תלך דוקא ללמוד אתו, ושהוא יחשוב שאתה בא לטובתך, וכוונתך תהי' לטובתו לעודדו ולשמחו כמו שכתבתי לך במכתבי הקודם שתמשיך קצת משמחת הרה"ח ר' צבי יוסף וואסילסקי (שליט"א) [זצ"ל] ותשפיע על... הי"ו. ואם התורה אמרה **"כי תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו ותדלת מעזב לו עזב תעזב עמו"** (שמות כג, ה) כל שכן לנפש יקרה כזו, והאם כך עושין

נפשות חסידיו | סיפורים ולקחיהם מאת מו"ר שליט"א

ניצוץ אחד! | ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי מורינו שליט"א

לרבי אלעזר שלא יחשוש וימשיך להגיע למחות, והבטיחו להתלוות עמו לשם. בדרכם הוציא אבי ע"ה ספר תהילים שהיה בחיקו, ומסרו לרבי אלעזר שיחזיקו: 'כדי שלא יתלכלך בדם' - עד כדי כך היה מוכן למסר' ממנו.

כשהגיעו לשם יצא עליהם בריון אלים, אך אבי ע"ה הקדימו וניגש אליו בתקיפות מחלטת: "אתה שומע מה שאני אומר לך? אתה לא תכה את האברך הזה! שמעת? אתה לא תגע בו!!! וראה זה פלא, הבריון נרתע וחזר לאחוריו. ללמדך כוחו של "וודאות", אבי לא היה חזק ממנו בגוף, אבל הכח של הוודאות המוחלטת משברת את כח הסטרא אחרא.

התגוררו בשכינות עם הרב הצדיק רבי אלעזר ברזיל זצ"ל, שהיה ראש וראשון ללחום מלחמת ה' נגד פורצי חומת הדת.

באותה תקופה ארגנו החפשים שיעורי ערב ללימוד שפות זרות, וכרגיל היו בשיעורים אלו תערובת אנשים ונשים רח"ל.

רבי אלעזר לא יכל לעמוד מנגד והגיע להרים קול מחאה, המארגנים שהדבר כאב להם מאוד נדברו ביניהם להעמיד בריונים למנוע את המחאה ואיימו עליו שאם יגיע שוב למחות יכיהו עד כדי רציחה ה"י.

רבי אלעזר סיפר לאבי מורי ע"ה שחושש להמשיך במחאה מחשש פיקוח נפש.

אבי מורי אף שלא עסק בזה בעצמו, כאב לו מאוד על השתקת קול המחאה, נענה ואמר

את אימתי לשלח לפניך

כהיום בריבוי הנסיונות והמעבירים - אין לנו הזדמנות גדולה מזו להמליכו וליחדו!